

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 19.2.2008
СОМ(2008) 2 окончателен

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА

**до бюджетния орган относно гаранциите, които се покриват от общия бюджет
Състояние към 30 юни 2007 г.**

{SEC(2008) 18}

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	Увод и видове покрити операции	4
2.	Нови правни основания	4
3.	Събития след последния доклад от 31 декември 2006 г.	5
4.	Сведения за рисковете, покрити от бюджета	5
4.1.	Определение на риска.....	5
4.2.	Рискове, свързани с държавите-членки	7
4.3.	Рискове, свързани с трети държави.....	9
4.4.	Общ риск, покрит от бюджета	10
4.5.	Развитие на риска	11
5.	Неизплатени задължения, активиране на бюджетните гаранции и просрочия .	12
5.1.	Плащания от наличности	12
5.2.	Плащания от бюджета	12
5.3.	Активиране на Гаранционния фонд за външни дейности	12
6.	Гаранционен фонд за външни дейности	12
6.1.	Възстановявания	12
6.2.	Активи	12
6.3.	Целеви размер.....	13
7.	Оценка на рисковете: икономическо и финансово състояние на третите държави, които са получатели при най-значителните кредитни операции на ЕС13	
7.1.	Увод.....	13
7.2.	Турция	13
7.3.	Бразилия	13
7.4.	Египет.....	14
7.5.	Южна Африка.....	14
7.6.	Мароко	15
7.7.	Тунис	15
7.8.	Ливан	15
7.9.	Украйна	16
7.10.1	Сърбия	16

7.10.2	Черна гора	16
7.11.	Йордания	17

1. УВОД И ВИДОВЕ ПОКРИТИ ОПЕРАЦИИ

Настоящият доклад се представя въз основа на член 130 от Финансовия Регламент, в който се изисква Комисията да докладва пред Европейския Парламент и Съвета два пъти годишно относно бюджетните гаранции и рисковете, произтичащи от тях¹. Той се допълва от работен документ на службите на Комисията с редица подробни таблици и обяснителни бележки („приложението“)².

Рисковете, покрити от бюджета на Европейския съюз („бюджета“) произтичат от различни операции по заеми и гаранции, които могат да се разделят на две категории: заеми, отпускани от Европейските общности с макроикономически цели, т.е. заеми за макро-финансова помощ („МФП“) на трети държави, и заеми с микроикономически цели (кредити от Евратом и най-вече отпускане на външни заеми от Европейската инвестиционна банка („ЕИБ“)³). Тези операции се покриват от 1994 г. от Гаранционния фонд за външни действия („Фонда“)⁴, който е създаден, освен за другите си цели, за да се ограничи отражението върху бюджета при активиране на гаранции, предоставени от последния за кредитни операции в трети държави. Ако във Фонда няма достатъчно средства, се прибегва до бюджета.

Регламентът на Съвета за създаване на Фонда („Регламент за Фонда“⁵), приет през 1994 г., бе изменен за първи път през 1999 г. Вследствие на второ изменение на Регламента на Съвета, прието от Съвета през 2004 г., покритието на Фонда престава да се простира върху дадена трета държава, когато тя стане членка на ЕС. Предоставените на държави-членки заеми и гаранции по заеми се покриват директно от бюджета.

2. НОВИ ПРАВНИ ОСНОВАНИЯ

В съответствие с Решението на Съвета от 2006 г.⁶, за да се предостави на ЕИБ подновена гаранция на Общността при загуби по кредити и кредитни гаранции за проекти извън Общността (външен мандат на ЕИБ 2007—2013 г., наричан по-долу за краткост „новият общ мандат“), Комисията и ЕИБ подписаха през август 2007 г. Споразумение за гаранциите и Споразумение за възстановяванията⁷, в които се излагат подробните разпоредби и процедури, свързани с гаранциите от Общността и исканията за възстановяване при активирането на гаранция. Споразумението за гаранциите

¹ Документите COM(2007)454 и SEC(2007)1050 съставляват предходния доклад относно гаранциите, покрити от бюджета към 31 декември 2006 г.

² SEC(2007)[...].

³ Подробностите относно мандатите на ЕИБ са дадени в Таблица А1, а препратките към правните основания са посочени в Таблица А4 на приложението.

⁴ За последния доклад относно Фонда, вж. документ COM(2006)695 „Подробен доклад относно функционирането на Гаранционния фонд“ и приложения работен документ на службите на Комисията (SEC(2006)1460).

⁵ Регламент (ЕО, Евратом) № 2728/94 на Съвета от 31 октомври 1994 г. относно създаване на Гаранционен фонд за външни дейности, ОВ L 293, 12.11.1994 г., стр. 1, изменен с Регламент (ЕО, Евратом) № 1149/1999 на Съвета от 25 май 1999 г., ОВ L 139, 2.6.1999 г., стр. 1, Регламент (ЕО, Евратом) № 2273/2004 на Съвета от 22 декември 2004 г., ОВ L 396, 31.12.2004 г., стр. 28, и Регламент (ЕО, Евратом) № 89/2007 на Съвета от 30 януари 2007 г., ОВ L 22, 31.1.2007 г., стр. 1.

⁶ Решение (ЕО) № 1016/2006/ на Съвета от 19 декември 2006 г., ОВ L 414, 30.12.2006 г., стр. 95.

⁷ C/2007/3592.

обхваща финансовите операции на ЕИБ, осъществени след 17 април 2007 г., датата на одобрение на новия общ мандат от Съвета на управителите на ЕИБ.

През първата половина на 2007 г. не бяха приети нови решения за заеми за МФП или такива от Евратом.

3. СЪБИТИЯ СЛЕД ПОСЛЕДНИЯ ДОКЛАД ОТ 31 ДЕКЕМВРИ 2006 Г.

През първата половина на 2007 г. не са извършвани плащания във връзка с отпускането на заеми за МФП.

По отношение на кредитите от Евратом през март 2007 г. бе извършено плащане на първи транш в размер на 39 милиона EUR за подобряване на сигурността на 2-ри блок на атомната електроцентрала „Хмелницки“ и на 4-ти блок на атомната електроцентрала Ровно (Х2Р4) в Украйна в съответствие с кредитното споразумение от 2004 г. (споразумение за заем, възлизащ на равностойността в евро на 83 млн. USD).

През първата половина на 2007 г. ЕИБ осъществяваше дейността си съгласно общия мандат, одобрен в рамките на финансовата перспектива за периода 2000—2006 г. (наричан по-долу „текущия общ мандат“). Освен това на 28 юни 2007 г. ЕИБ сключи първия договор за кредит от 30 млн. EUR с Република Молдова съгласно Решение № 2005/48 на Съвета от 22 декември 2004 г. за предоставяне на гаранция от Общността на Европейската инвестиционна банка срещу загуби от заеми за определени видове проекти в Русия, Украйна, Република Молдова и Беларус (наричано по-долу „мандат за Русия, Украйна, Република Молдова и Беларус“).

Както бе посочено в част 2 по-горе, новото Споразумение за гаранциите с ЕИБ обхваща финансовите операции, осъществени след 17 април 2007 г. Считано от 30 юни 2007 г. обаче, ЕИБ не е извършвала никакви операции в рамките на новия общ мандат.

4. СВЕДЕНИЯ ЗА РИСКОВЕТЕ, ПОКРИТИ ОТ БЮДЖЕТА

4.1. Определение на риска

Рискът за сметка на бюджета произтича от непогасения размер на главницата и лихвите при гарантирани операции.

При неизплащане на задължения, разходите се покриват от Фонда, когато са свързани с трети държави (70 % от общата сума на гарантираните заеми към 30 юни 2007 г.) и пряко от бюджета, когато става въпрос за държави-членки (заемите за държави-членки или в подкрепа на проекти на тяхна територия формират останалите 30 % от общата отпусната сума, оставаща за погасяване). Големият дял на гарантираните заеми, свързани с държави-членки, се дължи на неотдашните вълни на разширяване. Съгласно член 1, параграф 3 от Регламента за Фонда, след като една държава стане членка на Съюза, рискът по кредитите се прехвърля от Фонда към бюджета.

За целите на настоящия доклад се използват два метода за оценката на риска, поет от бюджета (пряко или косвено чрез Фонда):

- Методът на изчисляване на общата неиздължена сума на главницата и натрупаните лихви за съответните операции към определена дата. Посредством тази методология се установява степента на риск, поет от бюджета към определена дата.
- Бюджетният подход, наричан още „годишен риск, поет от бюджета“ се основава на изчисляване на максималната сума, която Общността би следвало да изплати през дадена финансова година, ако се предположи, че е налице неплатежоспособност по всички гарантирани заеми⁸.

⁸ При това изчисление се допуска, че при необслужваните заеми под внимание се вземат само дължимите плащания, а не пълният размер на неуреденото задължение (вж. също раздел 1 от приложението).

Таблица 1: Общ размер на отпуснатите гарантирани заеми, които предстои да бъдат погасени, към 30 Юни 2007 г. в милиони EUR

	Оставаща за погасяване главница	Натрупани лихви	Общо	%
<u>Държави-членки*</u>				
МФП	309	2	311	2%
Евратом	436	5	441	3%
ЕИБ	4 224	38	4 262	26%
<u>Междинна сума: държави-членки*</u>	4 969	46	5 014	30%
<u>Трети държави</u>				
МФП	568	7	575	3%
Евратом	39	0	39	0%
ЕИБ	10 901	116	11 018	66%
<u>Междинна сума: трети държави</u>	11 508	124	11 632	70%
Общо	16 477	170	16 647	100%
* Този риск е покрит пряко от бюджета и включва България и Румъния, тъй като те се присъединиха към ЕС на 1.1.2007 г.				

В Таблици А1, А2, А3 и А4 от приложението, се предоставя допълнителна информация относно тези неиздължени суми, по-специално по отношение на таваните, изплатените отпуснати суми или равнището на гаранциите.

4.2. Рискове, свързани с държавите-членки

Настоящите рискове при държавите-членки са резултат от кредити, отпуснати преди присъединяването.

През втората половина на 2007 г., поетият от бюджета риск, свързан с държавите-членки, включително България и Румъния, присъединили се към Съюза на 1 януари 2007 г., ще бъде в размер на 398 милиона EUR. От Таблица 2 се вижда, че тези две

държави се намират на първа и втора позиция по отношение на размера на неиздължените си суми.

Таблица 2: Класация на държавите-членки, в зависимост от максималния риск, поет от бюджета през втората половина на 2007 г. (милиони EUR)

Позиция	Държава	2-ра половина на 2007 г.	%
1	Румъния	119.7	30.1%
2	България	90.4	22.7%
3	Полша	48.7	12.2%
4	Чешка Република	45.7	11.5%
5	Словакия	35.1	8.8%
6	Унгария	19.7	5.0%
7	Словения	19.6	4.9%
8	Кипър	7.8	2.0%
9	Латвия	4.7	1.2%
10	Литва	3.6	0.9%
11	Естония	2.4	0.6%
12	Малта	0.5	0.1%
	Общо	398.0	100.0%

Рискът, свързан с държавите-членки се отнася за всички държави-членки от последните две разширявания с падежи до края на 2031 г.

4.3. Рискове, свързани с трети държави

През втората половина на 2007 г., Фондът ще поеме максимален риск, свързан с трети държави, в размер на 714 милиона EUR. Първите десет държави, класирани по общия размер на неиздължените суми, са посочени по-долу. Те съставляват 82 % от риска, поет от Фонда през втората половина на 2007 г. Икономическата ситуация в тези страни е анализирана и коментирана в раздел 7 по-долу.

Таблица 3: Класация на първите 10 трети държави в зависимост от максималния риск, поет от Фонда през втората половина на 2007 г. (милиона EUR)			
Позиция	Държава	2-ра половина на 2007 г.	% от общия максимален риск
1	Турция	100.9	14.1%
2	Бразилия	82.7	11.6%
3	Египет	75.2	10.5%
4	Южна Африка	69.0	9.7%
5	Мароко	61.0	8.5%
6	Тунис	58.5	8.2%
7	Ливан	54.2	7.6%
8	Украйна	36.6	5.1%
9	Сърбия и Черна гора ⁹	24.5	3.4%
10	Йордания	21.8	3.1%
Общо за 10-те държави		584.3	81.8%

Фондът покрива гарантираните кредити на 40 държави и 2 регионални единици с падежи до края на 2037 г. Подробна информация по държави е представена в Таблица А2 от приложението.

4.4. Общ риск, покрит от бюджета

Като цяло през втората половина на 2007 г. бюджетът ще покрие сума, възлизаща на 1 112 милиона EUR, която представлява дължимите през този период суми, от които 36 % се дължат от държавите-членки (вж. Таблица А2 от приложението).

⁹ Понастоящем: Република Сърбия и Република Черна гора.

4.5. Развитие на риска

Рискът по отношение на държавите-членки следва да намалее в бъдеще, тъй като техните заеми, свързани с гарантирани кредити от Евратом, в рамките на МФП или от ЕИБ, се издължават (вж. графика А1 в раздел 1.3 от приложението).

Заеми за МФП за трети държави са предмет на индивидуални решения на Съвета. На 20 август 2007 г. Комисията прие предложение за отпускане на Ливан на заем за МФП в размер на 50 милиона EUR и безвъзмездна помощ в размер на 30 милиона EUR и го представи на Европейския парламент за становище и на Съвета за решение.

Кредитите на Евратом, отпуснати на държави-членки или на определени отговарящи на условията държави извън ЕС (Руската федерация, Армения, Украйна) са с таван 4 милиарда EUR, от които вече са изразходвани около 85 %. Оставащата сума възлиза приблизително на 600 милиона EUR. В рамките на съществуващото кредитно споразумение от 2004 г. за Х2Р4 в Украйна (еквивалент в евро на споразумение за кредитен инструмент на стойност 83 милиона USD) през 2008 г. могат да бъдат изплатени два допълнителни транша (вж. раздел 3 по-горе).

В рамките на настоящите мандати на ЕИБ, предхождащи новия общ мандат, по сключените заеми остава да бъде отпусната сума в размер на 8 067 милиона EUR. Тази сума ще бъде свързана най-вече с настоящия общ мандат¹⁰. В края на юли ЕИБ сключи кредитно споразумение на стойност 200 милиона EUR с Украйна в рамките на мандата за Русия, Украйна, Република Молдова и Беларус. Този мандат и настоящия общ мандат изтичат на 31 юли 2007 г.¹¹

Елементът с най-значително отражение върху риска за бюджета в бъдеще, е неотдавнашната гаранция на Общността, предоставена на ЕИБ в рамките на новия общ мандат. Гаранцията на Общността се ограничава до 65 % от общия размер на изплатените кредити и предоставените гаранции, по финансовите операции на ЕИБ, с изключение на издължените суми, и плюс всички свързани суми, с таван не повече от 27 800 милиона EUR¹².

На графика А2 в раздел 1.3 от приложението са представени някои симулации по отношение на отпускането на кредити в рамките на мандатите, предшестващи новия общ мандат, както и в рамките на новия общ мандат, тъй като тяхното отражение върху обезпечаването на Фонда с ресурси е значително.

¹⁰ Вж. също раздел 1.3 на приложението.

¹¹ В следващия доклад (относно състоянието към 31 декември 2007 г.) ще се акцентира върху развитието на ситуацията с подробни данни към датата на падежа.

¹² Разбит на основен таван с фиксирана максимална стойност 25 800 милиона EUR и допълнителен незадължителен мандат от 2 000 милиона EUR.

5. НЕИЗПЛАТЕНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ, АКТИВИРАНЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ ГАРАНЦИИ И ПРОСРОЧИЯ

5.1. Плащания от наличности

Когато длъжник закъснява с плащане към Комисията, тя тегли от собствените си налични средства, за да избегне закъснения и свързаните с тях разходи при обслужване на заемните си операции¹³.

5.2. Плащания от бюджета

По статия 01 04 01 от бюджета, „Гаранции на Европейската общност за операции по отпускане на заеми“, не са искани бюджетни кредити, тъй като през първата половина на 2007 г. не е имало необслужвани заеми.

5.3. Активиране на Гаранционния фонд за външни дейности

При закъсняло плащане от бенефициера (трета държава) по даден заем, отпуснат или гарантиран от Общността, Гаранционният фонд бива призван да покрие неизплатените задължения в срок от три месеца, считано от датата, на която плащането е било дължимо¹⁴.

През първата половина на 2007 г. не е имало такива искания към Фонда.

Общият размер на просрочените задължения към 30 юни 2007 г., т.е. наказателните лихви, дължими от Република Аржентина, възлиза на 1 718 493,12 USD. От тях, 1 448 433,44 USD (с равностойност в евро: 1 072 516,43 EUR) все още трябва да бъдат изплатени от Фонда. Тъй като Фонда не е бил потърсен за оставащата разлика, тази сума трябва да бъде изплатена на ЕИБ. Комисията и ЕИБ няколко пъти напомниха на аржентинските власти, че трябва напълно да изчистят тези просрочия, преди да бъдат подновени операциите по отпускане на заеми от страна на ЕИБ в тази държава. Обсъжданията по темата ще продължат в рамките на следващата среща за макроикономически диалог между ЕС и Аржентина.

6. Гаранционен фонд за външни дейности¹⁵

6.1. Възстановявания

През първата половина на 2007 г. не е имало възстановявания.

6.2. Активи

Към 30 юни 2007 г. нетните активи на Фонда възлизаха на 1 119 961 441,29 EUR.

¹³ Вж. Член 12 от Регламент (ЕО, Евратом) № 1150/2000 на Съвета от 22 май 2000 г, така изменен, в изпълнение на Решение 94/728/ЕО, Евратом за системата на собствените ресурси на Общността.

¹⁴ За допълнителна информация вж. раздел 1.4.3 от приложението.

¹⁵ Годишен доклад на Комисията относно Гаранционния фонд и неговото управление през 2006 г.: СОМ(2007)362 и SEC(2007)869.

6.3. Целеви размер

Фондът трябва да достигне подходящо равнище (целеви размер), определен на 9 % от общата оставаща за погасяване сума на главниците, произтичащи от всяка една операция, плюс натрупаните лихви. Съотношението между средствата на Фонда (1 119 961 441,29 EUR) и оставащия за погасяване размер на главниците (11 632 230 697,97 EUR) по смисъла на Регламента за Фонда бе 9,6 %.

В края на 2006 г. средствата на Фонда вече бяха по-големи от целевия размер. Съгласно новите правила за ресурсно обезпечаване, приети от Съвета на 30 януари 2007 г.¹⁶, този излишък от 125,75 милиона EUR бе включен в предварителния проектобюджет за 2008 г.

7. Оценка на рисковете: икономическо и финансово състояние на третите държави, които са получатели при най-значителните кредитни операции на ЕС

7.1. Увод

Предходните раздели от настоящия доклад предоставят информация относно количествените аспекти на риска, поет от бюджета. Качеството на рисковете, което зависи от вида операция и от положението на заемателите обаче (вж. раздел 4.3 по-горе), също трябва да бъде оценено. Таблиците с оценката на риска по държави са представени отделно в работен документ на службите на Комисията. По-долу е представено обобщение на този анализ за десетте държави с най-висок годишен риск за бюджета през втората половина на 2007 г. В раздел 2 от приложението е представен анализ за още пет държави.

7.2. Турция

През първата половина на 2007 г. годишният ръст на БВП на **Турция** възлизаше на 5,3 %, след като бе достигнал 6,1 % през 2006 г. Дефицитът по текущата сметка слабо намаля от 7,9 % през 2006 г. на 7,8 % от БВП. Притокът на брутни преки чуждестранни инвестиции достигна 5 % от БВП през 2007 г. и около две трети от тях бяха насочени към финансовия сектор. През предходната година външният дълг на страната нарасна с около 5 процентни пункта до приблизително 45 % от БВП към средата на 2007 г. В същото време държавният дълг намаля от 68 % от БВП в средата на 2006 г. на 61 % от БВП.

7.3. Бразилия

Икономиката на **Бразилия** продължава възходящото си развитие. След ускоряване до 3,7 % през 2006 г. се очаква годишният икономически растеж да достигне около 4³/₄ % през 2007 г. Основният двигател на икономическия растеж е вътрешното търсене, което продължава да се възползва от значително по-благоприятната парична политика. Частните инвестиции растат особено бързо. Макар и да остава под целта на централната банка от 4,5 %, инфлационният натиск все пак нарасна наскоро в резултат на скок на цените на хранителните продукти и известно отслабване на паричната

¹⁶ Решение (ЕО, Евратом) № 89/2007 на Съвета от 30 януари 2007 г., ОВ L 22, 31.1.2007 г., стр. 1.

единица във връзка със скорошните сътресения на финансовите пазари. Макар че силното вътрешно търсене доведе до нарастване на растежа на вноса, а предишното поскъпване на националната парична единица намали растежа на износа, салдото по текущата сметка остава положително благодарение на подобряването на условията на търговия (поради нарастващите цени на суровините) и солидното увеличаване на обема на износа на суровини. Салдото по текущата сметка продължава да бъде положително. Външната уязвимост на Бразилия намаля като дялът на нейния външен дълг е значително по-малък. По-специално, съотношението външен дълг/БВП намаля от 40,8 % през 2002 г. до около 16 % в настоящия момент. Усилията за понижаване на публичната външна задлъжнялост дават резултат: държавният кредитен рейтинг на Бразилия бе повишен от рейтинговите агенции, а лихвените спредове са на исторически ниски нива. Въпреки скорошното подобрене държавният дълг остава висок и е около 45 % от БВП, а текущите държавни разходи растат бързо.

7.4. Египет

Икономическият растеж на **Египет** се ускори от 4,5 % през фискалната 2005 година до 7,1 % през фискалната 2007 година в резултат на растежа на преките чуждестранни инвестиции и износа на стоки и услуги (особено на туризма). Инфлацията се повиши отново до двуцифрени стойности през фискалната 2007 година след като бе намаляла до едноцифрени стойности през фискалната 2006 година. Положителен знак бе намаляването на безработицата през последната година. Тя продължава обаче да е относително висока като процент от работната сила. Въпреки силния икономически растеж и продажбата на (полу-)държавни предприятия, общият публичен дефицит спадна слабо (9,2 % през фискалната 2007 година, в сравнение с 7,7 % за фискалната 2006 година). Вследствие на това брутният държавен дълг остана над 100 % от БВП. Реформите във финансовия сектор напредват. Стабилна финансова политика, комбинирана с подходяща парична политика, би имала положително въздействие за създаването на работни места.

7.5. Южна Африка

Реалният БВП на **Южна Африка** нарасна с 4,75 % и 4,5 % през първите две тримесечия на 2007 г., което показва, че условията за бизнес остават благоприятни, по-специално за строителството, селското стопанство, финансовите услуги и транспорта. Увеличаващият се разполагаем доход и ефектите на богатството, произтичащи от растящите цени на активите, също спомогнаха за нарастването на частното потребление. През 2006 г. централната банка увеличи лихвения процент при рефинансирането от 7,0 % на 9,0 % с оглед поддържане на инфлацията в рамките на 3—6 %. Дефицитът по текущата сметка се увеличи до 7 % и 6,5 % през първите две тримесечия на 2007 г., повлиян основно от силното вътрешно търсене, поради което растежът на обема на вноса превишава този на износа. Дефицитът е напълно покрит от големия приток на портфейлни инвестиции, основно в собствен капитал. В средата на 2007 г. международните резерви на централната банка възлизат на над 28 милиарда USD, равняващи се на вноса на стоки и услуги за повече от 3,4 месеца.

Бюджетното салдо на националното правителство премина в излишък от 0,6 %, което намали държавния дълг до около 31 % от БВП. По отношение на външните въздействия, върху икономиката могат да повлияят неблагоприятно по-слаб интерес към активи на нововъзникващите пазари, глобално забавяне на растежа или рязко влошаване на условията на търговия. Стабилните показатели на страната, обаче, би

трябвало да намалят неблагоприятното отражение на тези шокове върху икономиката. Вътрешно напрежение може да възникне при висока безработица, високо неравенство на доходите, голямо разпространение на ХИВ/СПИН и висок ръст на престъпността.

7.6. Мароко

Амбициозната програма за икономически реформи на **Мароко** започва да дава резултати. Основните икономически показатели се подобриха и макроикономическите условия остават стабилни. Растежът на реалния БВП в края на 2006 г. е 8,1 %, основно поради добра реколта, но вследствие на лоши климатични условия през 2007 г. темпът на растеж на БВП ще намалее до 2,5 %. Редица важни бюджетни и фискални реформи дадоха окуражаващи резултати. Прогнозираният бюджетен дефицит (без приходите от приватизация) за 2007 г. възлиза на 2,5 % от БВП (увеличение спрямо 2,1 % през 2006 г.). Постоянното напрежение по отношение на разходите поради високите субсидии за петрол и хранителни продукти (2,5 % от БВП) е една от основните причини за растящия бюджетен дефицит през 2007 г. Очаква се в края на 2007 г. съотношението между бюджетния дефицит и БВП да достигне 58 % от БВП. Очаква се брутният официален резерв да продължи да нараства и да достигне до над 23 милиарда USD през 2007 г. (внос в продължение на повече от 8 месеца) спрямо почти 20 милиарда USD през 2006 г. Мароко имаше поредица от девет споразумения с МВФ между 1980 и 1993 г., но след това няма програма, подкрепена от МВФ, и приключи изплащането на заемите си от МВФ през 1997 г.

7.7. Тунис

Икономическият растеж на Тунис се ускори от 4 % през 2005 г. до 6 % през 2007 г. благодарение на секторите на селското стопанство, нетекстилната промишленост и услугите. Въпреки високия икономически растеж, безработицата продължи да бъде голяма на ниво от около 14 %. Заслужава внимание фактът, че значителна част от безработните имат висше образование. Централният бюджетен дефицит, като се изключат операциите, свързани с приватизация, се стабилизира на около 3 %. Предпазливата фискална политика, придружена от рестриктивна парична политика, бе благоприятна за икономиката на Тунис, тъй като през 2007 г. инфлацията остана умерена на ниво 3 %. Високите цени на петрола не доведоха до по-високи субсидии благодарение на постепенното премахване на последните. Вследствие на по-високия икономически растеж дългът на централното правителство намаля и се очаква тази тенденция да продължи в близкото бъдеще. В момента обаче дългът все още превишава 50 % от БВП като външният дълг съставлява преобладаващата част от него. Независимо от това Тунис изглежда е доста устойчив на външни шокове или кризи на доверието вследствие на дългосрочната структура на външния дълг. Очаква се, че благоприятните краткосрочни икономически перспективи скоро ще доведат до намаляване на дълга дори до много под 50 %. Предвижда се новите приходи от приватизация да се използват предимно за амортизация на дълга.

7.8. Ливан

Ливан остава една от най-задлъжнелите страни в света като в същото време е изправен пред неотложни нужди, свързани с реконструкцията след войната през юли 2006 г.. Военният конфликт увеличи допълнително натиска върху вече уязвимите публични финанси и текуща сметка. В резултат на това през 2006 г. бе отбелязан икономически спад, оценяван на 5 % в реално изражение, бюджетният дефицит нарасна почти двойно

спрямо 2005 г. и достигна 11 % от БВП, а държавният дълг остана почти непроменен на ниво 178 % от БВП. През януари 2007 г. правителството прие амбициозна и цялостна средносрочна програма за социално-икономически реформи. Властите представиха програмата на международната конференция на донорите в подкрепа на Ливан (Париж III) през януари 2007 г. Одобреното наскоро финансиране от МВФ в рамките на Програмата за спешна помощ след края на конфликта (ЕРСА) засилва доверието в програмата, предоставя средство за проследяване от близо на нейното осъществяване и по-специално на бюджетната подкрепа. Въпреки това 2007 година е много трудна, тъй като продължават политическата нестабилност и повтарящите се актове на насилие преди президентските избори в периода между септември и ноември.

7.9. **Украйна**

В Украйна силното вътрешно търсене задвижва стабилен икономически растеж, докато нетния износ е отрицателен вече две години. Реалният растеж на БВП достигна 8,4 % през първата половина на 2007 г. (7,1 % за 2006 г. като цяло), подкрепен от силен растеж на кредитите и увеличаване на реалните доходи. Салдото на текущата сметка стана отрицателно и достигна до около 1,5 % от БВП спрямо 3 % излишък през предходната година, в резултат на високото търсене на вносни стоки и по-високите цени при вноса на енергия. Прогнозира се, че през 2007 г. дефицитът по текущата сметка ще нарасне до около 3,5 % от БВП благодарение на растежа на вноса, превишаващ този на износа, върху който при все това оказваха положително влияние високите световни цени на стоманата (основният експортен сектор на Украйна, представляващ 40 % от общия износ). Публичният външен дълг на Украйна намалю до около 12 % от БВП (15 % през 2005 г.), докато по-добрият достъп на частния сектор до чуждестранните капиталови пазари повиши общия външен дълг до около 50 % от БВП. Основният риск продължава да е свързан с нестабилната политическа ситуация, чиято кулминация е по време на предсрочните парламентарни избори през септември 2007 г. Въпреки това, Standard & Poor's потвърди държавната дългосрочна кредитна оценка на Украйна като ВВ-, поддържана по-специално поради ниското ниво на задлъжнялост.

7.10.1 *Сърбия*

Годишният ръст на БВП на **Сърбия** през първата половина на 2007 г. възлиза на около 8 % (в реално изражение). Дефицитът по текущата сметка нарасна до около 16 % от БВП през първата половина на годината. Нетният приток на преки чуждестранни инвестиции достигна 4 % от БВП през същия период, а външният дълг на страната възлизаше на 60 % от БВП в края на юли 2007 г. В същото време публичният дълг намалю до около 35 % от БВП вследствие на отписване на задължения и предсрочни плащания към международните финансови институции.

7.10.2 *Черна гора*

Годишният ръст на БВП на **Черна гора** нарасна до 6,9 % през второто тримесечие на 2007 г. Дефицитът по текущата сметка нарасна още до 31 % от БВП през същия период вследствие на растящ търговски дефицит. Нетният приток на преки чуждестранни инвестиции достигна 28,2 % от БВП през втората половина на 2007 г. Публичният дълг продължи да намалява до 35,6 % от БВП, а външният дълг на страната възлизаше на 23,7 % от БВП в края на юни 2007 г.

7.11. Йордания

Икономиката на **Йордания** продължава да има голям растеж през 2007 г. като реалният ръст на БВП се оценява на 6 %. След успешното приключване на поредица от програми, подкрепени от МВФ, Йордания поддържа близки отношения с Фонда в рамките на следпрограмен мониторинг. Политиките са в съответствие със заявените цели на властите за насърчаване на растежа като едновременно с това се консолидира фискалната позиция с цел да се намали съотношението публичен дълг/БВП. Фискалното реструктуриране през 2005 г. и 2006 г. посредством стратегия, съсредоточена върху премахването на субсидиите за горивата и поддържането на ограничено ниво на разходи намали бюджетния дефицит (включително безвъзмездните помощи) от 5 % през 2005 г. до 2,7 % от БВП през 2006 г. Благодарение на предпазлива фискална политика, тежестта на дълга на Йордания също намалява. През октомври 2007 г. правителството сключи споразумение с Парижкия клуб за обратно изкупуване на част от дълга му на стойност 3,3 милиарда USD. Очаква се дефицитът по текущата сметка леко да намалее от 13,6 % през 2006 г. на 13,4 % от БВП (спрямо също така 17,8 % през 2005 г.). Той продължава да бъде финансиран от изключително високия приток на капитали, включително преки чуждестранни инвестиции, преводи и портфейлни инвестиции, основно от региона.